

POLICZAĆ (30) *vb impf*

o oraz a jasne (w tym w a 1 r. błędne znakowanie).

inf policzać (8). ◇ *praes 1 sg* policzãm (2). ◇ *3 sg* policzã (8). ◇ *1 pl* policzãm (2). ◇ *3 pl* policzają (8). ◇ [*praet 3 sg m* policzãł. *f* policzãła. ◇ *impers con* by policzãno.] ◇ *part praes act* policzając (2).

Sł stp, *Cn notuje*, *Linde XVII(XVIII) w. s.v. policzyć*.

1. *Liczyć* (8) : *Connumero*, *Policzam. Mącz* 253c.

Zwrot: »policzać włosy« (1): [*Bóg*] Anyołom rołkãzuie policzãć włosy iego [człowieka]/ y pilnie ftrzedz namnieyŝzego obrãżenia iego. *RejPos* 256v.

a. *Twierdzić, że jest ileś [ile kogo, czego]* (6) : Ezopie coś to vdziãłã/ Aza ten wieprz piẽć nog miał: On rzekł/ á dwa wiele ich máiã/ Xánt rzekł/ ośm ich policzãiã. *BierEz* C2v; Poetowie teź dziewięć muŝas to ieft panny mãdrość dawaiãcze [!]/ policzãiã *KłosAlg* A4; *ReszPrz* 9.

α. *Wliczać [w co]* (3) : *Iugerum*, [...] Tãk wiele roley yãko parã wołów moźe za dzieñ przeorãć policzãyã w to dwie ŝcie y czterdzieŝcy łtóp ná dłuźã/ á łto y dwãdzieŝcia ná ŝerzã. *Mącz* 177b; A niektorzy z nich czterdzieŝci godzin dziennych y nocnych w dzieñ łwoy policzãiã. *WujJud* 194, 194v.

2. *Uważać, uznawać za coś lub za kogoś, zaliczać, włączać; referre in numerum, reponere in [aliquos a. aliquibus] Mącz, Cn; reputare HistAl; describere in [aliquos], ponere in [aliquibus] Mącz; imputare PolAnt; connumerare, ducere Modrz; adlegere in ordinem a. inter [aliquos], annumerare, adscribere in albo a. ad (in) numerum a. ordini, conicere in ordinem, contribuere, habere in [aliquibus], mittere in album, numerare (in [aliquibus] a. inter [aliquos], ponere in numerum, referre in album, reponere in numero, transcribere Cn [w tym: kogo, co (18)] (22) :*

policzać komu (3): Aczkolwie fkazenie naturi y zakał iey/ żãdza y krewkoŝc zawdzy ieft wnas y bẽdzie aź do rozdzielenia duŝe od cialã/ ale iey pan Bog/ wierzãczym á ŝprzeciwiãiãcym ŝię iey/ za grzech niepolicza. *SeklKat* V, V4; Iãko y Dawid mowił o błogoŝłãwieñŝtwie człowieczem/ któremu Bog policzã ŝprãwiedliwoŝć/ krom vczynkow. *BudNT Rom* 4/6.

policzać między kogo (5): Nye rãczźe ty mnyę policzãć myędzy złe grzeŝłniki *LubPs* G3v; *Referre in numerum deorum*. Miedzi Bogi policzãć *Mącz* 124b, 309c; Ten Lãktãncyus zã ŝwe^{go} czãfu/ v wŝytkich Chriŝtyãnow wziętym y zacnym był/ y po dzieñ dzieñ Papieźnicy między ŝwięte Oyce go policzãiã *NiemObr* 127; *PowodPr* 71; [*KorcZozm* H2].

policzać w co (1): Tych wŝytkich beneficiy reieŝtr mogliby Biŝkupi przynieŝć ná ŝeym. á potym by niech te beneficia pod przyŝięgã oni ŝzãcowãli ktorzi ie trzymãiã: policzãiãc w to/ tãk dzieŝięćiny/ iãko inŝe czyñŝe y dochody wŝzelãkie *ModrzBaz* 138v.

policzać za kogo, za co (8): *SeklKat* V; A iefliby ktho przyrodzenie zmieniç chciãł/ zã grzech to policzãmy. *HistAl* I6v; *Mącz* 311d; bo w niektorych ludźiech łã przyrodzone mdłõŝci/ ktorich zã znãki nietrzebã policzãć ku niemocy *SienLek* 19; *LeovPrzep* H; *ModrzBaz* 134v. *Cf* »policzać sobie«.

policzać między kim, między czym (2): IAŝtrzãbi ieft czwor rodzay/ między ktoremi teź y krogulca policzãiã. *FalZioł* IV 17c; *Ponere in ultimis*. Miedzy podleŝŝemi policzãć. *Mącz* 309c; [między Vczynkãmi Cieleŝnymi policzã Pãweł S. Nieprzyzãźni/ Spory/ Roŝtyrki/ Męzoboyŝtwã *HerbOdpow* V3v, *Mm6v*].

Ze zdaniem dopełnieniowym (1): Tąka tedy wiára żywa ieft/ która y choć dobrze czyni: przedfye niepolicza/ áby ony vczynki ták godné były *BialKat* 28v.

Zwroty: »w liczbę [kogo] policzać« (1): Describere in Deos, W liczbę bogów policzać. *Mącz* 375a.

»policzać sobie« [*w tym: za kogo, za co* (2); [*nad kogo; tak*]] [*szyk zmienny*] (2): *GlabGad* P2v; pan bog nam grzechy odpucza/ y łobie nas za łyny policzą *SeklKat* V3; [áby [...]] tam fie z miłym Florencem łpokoyniey widziáá/ ktorego łobie dáleko nád Olbrzymá [*tj. swego oblubieńca*] policzálá *HistOtton* 64v; [*Rupert*] łzedł k niemu [*Fortunatowi*] do iego komory/ iáko do towarzyszázá wiernego: bo go łobie ták Fortunat policzál. *HistFort* B2].

[»rowno [z kim] policzać«: łzkrypt iákiś miedzy ludzie pufzczony w ktorym mię nie przekonánego niiákim odłzczepieńłtwem/ to Iudałzem/ to zdraycá łwey wiáry miánuie/ y rowno z inłzymi policza. *BronApokr* 18.]

»w swoj poczet policzać« (1): [*luteranie*] włszyłtkie łekty/ choć łobie przeciwné/ w łwoy poczet policzálá/ áby iełli nie prawdá/ przynamniey wielkością fwá fie zálećili. *WujJud* 135.

Szereg: »pokładać albo policzać« (1): In Deos aliquem reponere. Pokładać álbo policzác kogo zá bogá. *Mącz* 311d.

a. *Wyznaczać, wybierać* [*do czego*] (1) : ieft wiele wybránych ná ziemi/ kthorych Pan będąc łtrożem/ policza ie do chwały łwoiey. *RejAp* 65.

Synonimy: 1. *rachować*; 2. *kłásć, poczytać, pokładać, a. wybierać.*

Cf **POLICZAJĄCY, POLICZANY**